

1. Skalární součin, norma

Standardní a nestandardní skalární součin

Cv. 1.1 Při použití standardního skalárního součinu v $\mathbb{R}^4$ spočítejte pro vektory $x = (1, 1, 1, 1)^T$ a $y = (1, 2, 4, 2)^T$:

- (a) skalární součin $\langle x, y \rangle$,
- (b) normy $\|x\|$, $\|y\|$,
- (c) vzdálenost x od y .

Cv. 1.2 Při použití standardního skalárního součinu v $\mathbb{C}^3$ spočítejte pro vektory $x = (1, 3i, 1 + 5i)^T$ a $y = (1 - i, 1, 1)^T$:

- (a) skalární součin $\langle x, y \rangle$,
- (b) normy $\|x\|$, $\|y\|$,
- (c) vzdálenost x od y .

Cv. 1.3 Jak vypadá množina všech vektorů, které jsou kolmé na vektor $y = (1, 5, 2)^T$? Dokážete závěr zobecnit?

Cv. 1.4 Rozhodněte, zda následující zobrazení představují skalární součin na prostoru $\mathbb{R}^2$:

- (a) $\langle x, y \rangle = x_1y_1 + 2x_1y_2 - 2x_2y_1 + 5x_2y_2$,
- (b) $\langle x, y \rangle = -x_1y_1 + x_1y_2 + x_2y_1 + 4x_2y_2$,
- (c) $\langle x, y \rangle = x_1y_2 + x_2y_1 + 4x_2y_2$,
- (d) $\langle x, y \rangle = x_1y_1 + 2x_1y_2 + 2x_2y_1 + 5x_2y_2$.

Norma indukovaná skalárním součinem

Cv. 1.5 Pythagorova věta.

- (a) Nad $\mathbb{R}$ dokažte: $x \perp y$ platí právě tehdy, když $\|x + y\|^2 = \|x\|^2 + \|y\|^2$.
- (b) Najděte protipříklad nad $\mathbb{C}$, kdy předchozí ekvivalence neplatí, tj. x, y nejsou kolmé a přesto $\|x + y\|^2 = \|x\|^2 + \|y\|^2$.

Cv. 1.6 Připomeňme, že stopa matice je definována jako součet prvků na diagonále:

$$\text{trace}(A) := \sum_{i=1}^n a_{ii}.$$

- (a) Ukažte, že $\langle A, B \rangle = \text{trace}(A^T B)$ definuje skalární součin na prostoru $\mathbb{R}^{m \times n}$.
- (b) Pro tento skalární součin zformulujete Cauchyho–Schwarzovu nerovnost.
- (c) Dokažte $\text{trace}(A)^2 \leq n \cdot \text{trace}(A^T A)$.

Cv. 1.7 Dokažte, že pro každé $a_1, \dots, a_n > 0$ platí:

$$n^2 \leq (a_1 + \dots + a_n)(a_1^{-1} + \dots + a_n^{-1}).$$